

Säters synpunkter utkastet *Från ord till handling*

Säters kommun lämnar genom detta dokument synpunkter på utkastet *Från ord till handling*. Kungliga Biblioteket har i uppdrag att ta fram en nationell biblioteksstrategi samt att samordna de olika aktörer som ingår i referensgruppen. Ett utkast har nu tagits fram och Kungliga biblioteket önskar nu synpunkter på utkastet som har lämnats till det allmänna biblioteksväsendet. Senast den 31 oktober ska synpunkterna lämnas till Kungliga biblioteket. Vi ser positivt på att en nationell biblioteksstrategi ska utarbetas. Säters kommun håller med om svensk biblioteksförnings och SKL, Sveriges kommuner och landstings synpunkter på utkastet. Säters kulturnämnd har gett sin förvaltning att ta fram synpunkter och skicka in dem till Kungliga biblioteket.

Säters kommun vill dock särskilt lyfta fram följande punkter:

- En nationell biblioteksstrategi ska ha ett större fokus på en övergripande nationell strategisk nivå än vad utkastet visar. Den blivande strategin bör ha ett tydligare framtidsfokus. Utkastets avstamp i resonemang om samtida utmaningar bör samlas i bilagor eller liknande.
- Utkastets ibland alltför detaljerade skrivningar om skötseln av biblioteksverksamhet gör att det regionala och kommunala självstyret inte beaktas.
- Den blivande nationella biblioteksstrategin ska utgå från Bibliotekslagen (2013:801). Detta möjliggör för folkbiblioteket att vara en självklar del i samhällsutvecklingen vilket leder till att stärka det demokratiska samhället och att öka människors delaktighet. Folkbiblioteket ska vara snabbfotad, anpassningsbar och kompetent. De kommunala folkbiblioteken är en kompetensresurs som ständigt möter människors behov.
- Det saknas viktiga delar om digitaliseringens olika områden, folkbiblioteken ska spela en mycket viktig roll i stärkandet av människors digitala kompetens och förmågor oavsett om det är i bibliotekens egna resurser eller andra aktörers resurser på ett öppet internet.

I inledningen till utkastet ser vi goda exempel på viktiga frågor så som metodutveckling för att möta användarnas behov, detta ser vi då på en lokal nivå likväl som på en regional samt nationell nivå. Det är i möten med människor och deras föränderliga behov som vi kan utveckla biblioteken till platser och verktyg som är relevanta för våra användare och potentiella användare. Användarnas delaktighet som också tas upp i inledningen ser vi som central, bibliotek ska fylla sina syften utifrån lokalsamhällets behov och förutsättningar.

Digitalisering

I avsnittet om digitalisering tas det i inledningen upp frågan kring nätets väldiga informationsmöjligheter. ”Nu är det som det är, och detta är vad vi måste förhålla oss till, på gott och ont.” (sid. 41). Tyvärr ger det bilden en uppgiven hållning som sedan lyser igenom vidare i avsnittet. Resonemanget fokuserar därefter mycket på bibliotekens egna tjänster och resurser. Vilket vi ser som begränsande och olyckligt. Självklart är bibliotekens egna resurser mycket viktiga delar för en god tillgång till information. Däremot har vi en självklar och ytterst viktig roll i hanteringen av all övrig information som människor möter och söker. Vi kan inte låsa in oss i bibliotekets egna resurser, utan vi arbetar redan idag med att guida i andra tjänster och informationsmängder. Det är något som vi ser skulle kunna utvecklas långt mer i framtiden. Vi kan vara vägvisare i en digital värld. Att inte ta tillvara bibliotekens och bibliotekariernas hela kompetens i en värld med ett öppet internet ser vi som en förlust. Vi är en del av omvärlden och önskar en tydligare vision för hur bibliotekarierna kan verka i den världen. Vi ser det som att vi ska guida människor i en föränderlig digital värld oavsett om det görs i våra egna resurser eller i andra digitala resurser. Vårt uppdrag bör inte begränsas av bibliotekens egna resurser. Vi har kompetens för att stärka människors möjligheter att hitta information och värdera den även utanför bibliotekens egna resurser, detta skulle vi gärna se tydligare i utkastet.

Biblioteksstruktur

I avsnittet för Biblioteksstruktur (sid. 52-53) syns en klar problematik kring roller eller eventuellt en syn på rollerna i vissa delar av bibliotekssverige. Vi ser att det finns en oro kring KB och dess roll och mandat, vilket kanske framställs på ett olyckligt vis i detta avsnitt.

Det kan förstås behöva tydliggöras hur KB:s uppdrag bör genomföras på ett så effektivt sätt som möjligt. Men avsnittet blandar i för stor utsträckning en upplevd oro med förslag på styrning av nationalbiblioteksfunktionen.

Det är kanske svårt att se hur frågor kring bristande tilltro ska lösas genom att stärka KB:s roll. Om det finns stora problem med tilltro så är det förstås lämpligt med lösningen som tas upp kring att göra en analys av vilka problem som finns (sid. 53) och sedan följa upp med lämpliga åtgärder. Dock kan det vara värt att fråga sig om detta är rätt plats för dessa tankar, i en nationell biblioteksstrategi.

Folkbibliotek

Att värdet av olikheter i folkbibliotekens verksamhet utifrån deras olika lokala förutsättningar lyfts fram ser vi som mycket positivt. (sid. 54). Vi ser att vi kan uppfylla behovet av en god biblioteksverksamhet idag i vår kommun och vi arbetar aktivt för att utveckla den ytterligare utifrån de lokala förutsättningar som finns här. Det stämmer förstås också väl med det kommunala självstyret, att kommunen styr biblioteksverksamheten utifrån dess lokala förutsättningarna.

”... så att alla bibliotek kan utvecklas utifrån sina förutsättningar, men med gemensamma nationella målsättningar, utgångspunkter och infrastrukturellt stöd.” (sid. 56)

”Men det kräver att uppdraget är tydligt och likartat över hela landet, att det finns en stark samordning och en nationell koppling.” (sid. 56)

Dessa citat tyder på något som återkommer i utkastet, att å ena sidan verka utifrån lokala förutsättningar men direkt å andra sidan peka på ett behov av en stark nationell styrning. Vilket gör det något otydligt då fokus här ligger starkt på den nationella styrningen och det kan uppfattas som att det kommunala självstyret utifrån lokala förutsättningar tonas ned. Precis som det anges i kapitlet för Utbildning så finns det problem med en för stor nationell styrning som i för stor utsträckning påverkar den lokala förankringen av biblioteksverksamheten.

”Långtgående nationell styrning skulle dock kunna minska den lokala relevansen för högskolebiblioteken.” s. 27-28

Detta bör tas i beaktande på liknande sätt för de andra biblioteksformerna i strategin.

Regionbibliotek

Skrivningar om att ”Regionbiblioteksverksamheten ska vara ett stöd för folkbiblioteken.” återkommer i utkastet. Det är en självklarhet utifrån vår horisont och vi har ett mycket gott stöd av vår regionbiblioteksverksamhet. Samt ett mycket väl fungerande samarbete som vi ser tar tillvara vår regions olika förutsättningar.

Säters kulturnämnd genom Kulturförvaltningen i Säter Kommun

Anette Stengård Förvaltningschef kultur